Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN TEASTAS SÓISEARACH 2009

AN SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE

GNÁTHLEIBHÉAL

1. Le linn na marcála ní mór cloí go dlúth leis an Scéim seo, le cibé leasuithe a dhéanfar uirthi ag an gComhdháil Mharcála, agus le cibé treoracha eile a thabharfar ag an gComhdháil nó ina dhiaidh sin.

2. Ní mór don Scrúdaitheoir Cúnta an mharcáil ar na freagarleabhair a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór botúin a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

3. Ní mór na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na focheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar na freagarleabhair.

4. Ní ceart don Scrúdaitheoir Cúnta aon rud a scríobh i gcorp an fhreagarleabhair ach amháin marcanna, comharthaí, ticeanna, línte.

5. Dírítear aird an Scrúdaitheora Chúnta ar a bhfuil i gceist sna treoracha ar **leathanach 17** den chaipéis seo maidir le hiarrthóirí a bhfuil oiriúntas réasúnta ceadaithe dóibh.

CLUASTUISCINT (S6A) **(100 marc)**

N.B. Ní mór na freagraí ar fad a scríobh i nGaeilge ach **amháin** nuair nach gá sin.

Treoracha

1. Más léir go bhfuil an freagra ag teacht leis an rud a chuala an t-iarrthóir agus go bhfuil iarracht mhacánta déanta ag an iarrthóir an focal / na focail a litriú go cruinn d'réir na foghraíochta, glac leis mar fhreagra**.**

2. Maidir le ceisteanna a bhfuil pictiúr nó litir le roghnú mar fhreagra orthu ní féidir ach **pictiúr nó litir amháin a roghnú** i ngach cás.

Glac le tic in aice nó ciorcal timpeall na litreach sna ceisteanna a bhfuil sé sin i gceist iontu má tá an litir cheart roghnaithe

DON SCRÚDAITHEOIR												
CUID	A			B			C			D		
CEIST	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	**IOMLÁN**
MARC	**12**	**12**	**13**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**	**100**

CUID A (37 marc)

(100 marc)

1. An Chéad Chainteoir

Ainm	Peadar de Búrca	
Cá bhfuil sé ina chónaí?	(i) Árasán i mBaile Átha Cliath (ii) Baile Átha Cliath / BÁC / BAC (iii) Árasán	4 4 4
Cén t-am a éiríonn sé ar maidin?	(i) 7.30 (a.m.) (ii) Leath huair tar éis a seacht	4 4
Cá dtéann sé dhá oíche sa tseachtain?	(i) Go dtí an phictiúrlann (ii) Pictiúrlann	4 4

2. An Dara Cainteoir

Ainm	Áine Ní Mhurchú	
Cén post atá ag a máthair?	(i) Is múinteoir í a máthair (ii) Múinteoir / ag múineadh	4 4
Cad a dhéanann Áine ag an deireadh seachtaine?	(i) Ag obair lena hathair / (ag) obair (ii) Ag obair ar an bhfeirm (iii) Ag obair lena hathair ar an bhfeirm (iv) Obair fheirme (v) Oibríonn sí ar an bhfeirm	4 4 4 4 4
Luaigh cluiche **amháin** a thaitníonn léi.	(i) Cluiche peile agus iomána (ii) Cluiche peile (iii) Cluiche iomána (iv) Peil / peile (v) Iomáint / iomána / iománaíocht	4 4 4 4 4

3. An Tríú Cainteoir

Ainm	Seán Ó Mainnín	
Cár rugadh a mháthair?	(i) Inis Mór (ii) Inismóre (iii) Inismore / Inishmore	4 4 4
Cén post atá ag a athair?	(i) Iascaire / iascaireacht (ii) Téann sé ag iascaireacht	4 4
Cad a labhraíonn siad sa bhaile?	Gaeilge / Gaelig Gaolainn	5

CUID B (21 mharc)

Fógra a hAon

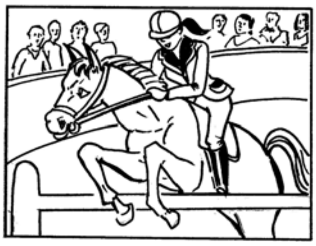

(a) (b) (c) (d)

1. Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo? **B** **4mharc**

2. Cén fáth a bhfuil áthas ar Mhuiris Ó Súilleabháin?

(a) bhuaigh sé a lán airgid

(b) beidh poist nua ar fáil sa cheantar **B** **3 mharc**

(c) beidh sé ag dul ar saoire go Meiriceá

(d) tá carr nua aige

<u>Fógra a Dó</u>

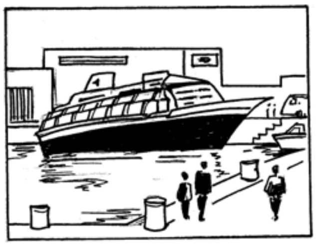

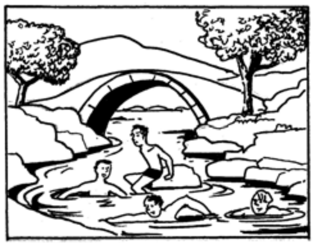

(a) (b) (c) (d)

1. Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo? **A** **4 mharc**

2. Cé mhéad a chosnóidh sé an bád canála a dheisiú?

(a) an iomarca airgid

(b) seasca míle euro **B** **3 mharc**

(c) cúpla míle euro

(d) milliún euro

Fógra a Trí

(a) (b) (c) (d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?** **C** **4 mharc**

2. **Cé a ghoid na boscaí bláthanna?**

(a) na gardaí

(b) ógánaigh ólta **B**

(c) fir oibre **3 mharc**

(d) daltaí dána

CUID C (21 mharc)

Comhrá a hAon

An Chéad Mhír

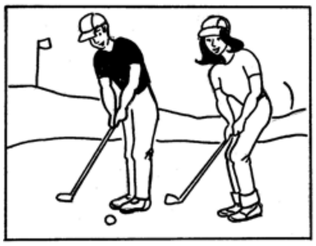
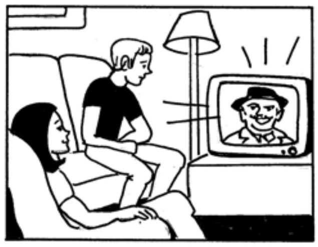

(a) (b) (c) (d)

1. **Cá bhfuil Dónall agus Aoife?** **B** **4 mharc**

An Dara Mír

2. **Cá mbeidh deirfiúr Dhónaill ag seinm an veidhlín?**

(a) i gCorcaigh **C** **3 mharc**

(b) sa scoil

(c) sa Cheoláras Náisiúnta

(d) i Halla an Bhaile

Comhrá a Dó

An Chéad Mhír

(a)

(b)

(c)

(d)

1. **Cá raibh Siobhán?**

A

4 mharc

An Dara Mír

2. **Cé a bheidh ag teacht go hÉirinn go luath?**

(a) cara le Máire

(b) aintín le Siobhán

(c) Georgio agus a chara

(d) deartháir Mháire

C

3 mharc

Comhrá a Trí

An Chéad Mhír

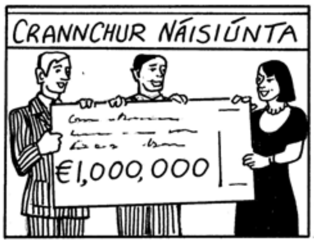

(a)

(b)

(c)

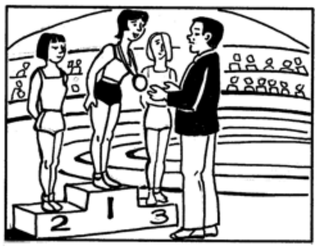

(d)

1. **Cad a bhuaigh aintín Dheirdre?**

A

4 mharc

An Dara Mír

2. **Cad a cheannaíonn Deirdre gach seachtain?**

(a) leabhar

(b) ticéad

(c) éadaí

(d) irisleabhar

B

3 mharc

CUID D (21 mharc)

Píosa a hAon

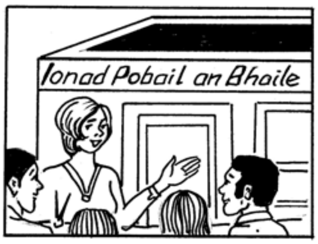

(a) (b) (c) (d)

1.	**Cad a thógfar i nDroichead Átha?**	**B**	**4 mharc**
2.	**Cé mhéad dalta a bheidh sa scoil?**		

(a) cúig chéad

(b) seacht gcéad

(c) míle

(d) ceithre chéad

C **3 mharc**

Píosa a Dó

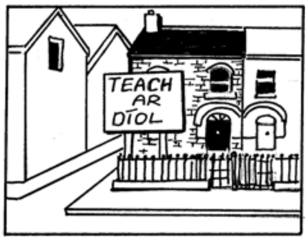

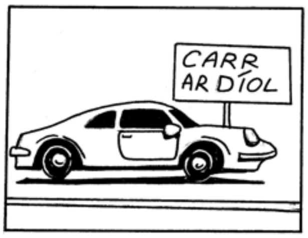

(a) (b) (c) (d)

1.	**Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo?**	**C**	**4 mharc**
2.	**Cé mhéad seomra leapa atá sa teach?**		

2 / dhá sheomra leapa / dá / dó. **3 marc**

Píosa a Trí (21 mharc)

(a)

(b)

(c)

(d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo?** | D | **4 mharc**

2. **Cá mbeidh ticéid ar díol?** | B | **3 mharc**

(a) sna siopaí
(b) ag na geataí
(c) sa scoil
(d) ar an idirlíon

An Páipéar Scríofa (S6) (220 marc)

Roinn 1 – Léamhthuiscint (110 marc)

C.1 **20 marc (10 x 2 = 20)**

Fógra	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Pictiúr	**F**	**D**	**E**	**A**	**I**	**H**	**C**	**J**	**G**	**B**
Marc	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

C.2 **30 marc**. Freagair do rogha **dhá cheann** de (a), (b), (c)

Treoir: 0 (náid) ar aon fhreagra in (a), (b), (c) má tá iomarcaíocht mhí-cheart iontu.

Fógra (a)

(i)

Freagra	**Marc**
Bailítear an post gach lá ó Luan go hAoine	**5**
Ó Luan go hAoine	**5**

(ii)
Dhá rud: 3 + 2 = 5 mharc

Oifigí Poist (ar fud na tíre) 3 mharc	
Nuachtánaithe 2 mharc	
Ollmhargaí	
Siopaí leabhar (aonad ag teastáil)	
Ionaid chuairteoirí (aonad ag teastáil)	
Stáisiúin pheitril (aonad ag teastáil)	

(iii)
Dhá rud: 3 + 2 = 5 mharc

(Ar an) bhfón 3 mharc	
(Tríd an) bpost 2 mharc	
Ríomhphost	
Facs	

Fógra (b)

(i)

Taitneamh agus tairbhe.	**5**
Taithneamh.	**5**
Tairbhe.	**5**
Deiseanna do dhaoine óga.	**5**
Deiseanna.	**5**

(ii)

(I do) rogha spórt / spóirt.	**5**
(In) imeachtaí cultúrtha (aonad ag teastáil).	**5**
(Le) cairde nua (aonad ag teastáil).	**5**

(iii)

Dhá rud: 3 + 2 = 5 mharc

(Mar) thraenálaí foirne. 3 mharc	
(Ar an) gcoiste. 2 mharc	
(Ag) iompar imreoirí (aonad ag teastáil).	
(Ag) iompar fearais(aonad ag teastáil).	
(Ag) eagrú imeachtaí (aonad ag teastáil).	
Is féidir leat cabhrú / cabhrú.	

Dán (c)

(i)

Bhí puisín ag faire ar pholl san urlár.	**5**
Ar pholl san urlár.	**5**
Poll san urlár / poll.	**5**

(ii)

Chuir an luichín beag fiosrach a chloigeann aníos.	**5**
A chloigeann.	**5**
Cloigeann.	**5**
Ceann.	**5**

(iii)

Dhúisigh an puisín; Miaou! Thug sé léim.	**5**
Miaou! Thug sé léim.	**5**
Miaou!	**5**
Thug sé léim / léim sé	**5**

C.3 60 marc Freagair (a) **agus** (b)

(a)

(i)

Dhá rás: 3 + 3

Bhuaigh sé an bonn óir sna rásaí 100 m, 200 m agus sa rás 4 x 100 m.	**3 + 3**
Rásaí 100 m, 200 m agus 4 x 100 m.	**3 + 3**
100 m, 200 m.	**3 + 3**
Bhuaigh sé trí bhonn óir sna Cluichí Oilimpeacha i mBéising in 2008. Bhuaigh sé an bonn óir sna rásaí 100 m, 200 m agus sa rás 4 x 100 m.	**3 + 3**

(ii)

Deartháir agus deirfiúr

Deartháir amháin agus deirfiúr amháin.	**3 + 3**
Deartháir agus deirfiúr.	**3 + 3**
Amháin agus amháin	**3 + 3**
1 + 1	**3 + 3**

(iii)

Dhá chluiche: 3 + 3

Nuair a bhí sé óg d'imir sé sacar agus cruicéad	**3 + 3**
Sacar agus cruicéad.	**3 + 3**
Sacar	**3**
Cruicéad	**3**

(iv)

Beirt ag teastáil: 3 + 3

Thug Pablo agus Dwayne cabhair agus spreagadh d'Usain.	**3 + 3**
Pablo agus Dwayne.	**3 + 3**
Pablo McNeil agus Dwayne Barrett.	**3 + 3**
Mc Neil agus Barrett	**3 + 3**
Bhí an t-ádh leis ………………..spreagadh d'Usain	**3 + 3**
Pablo	**3**
Dwayne	**3**

(v)

Tá Usain sé throigh agus cúig orlach ar airde. (aonad ag teastáil)	**6**
Sé throigh agus cúig orlach ar airde. (aonad ag teastáil)	**6**
6´ 5´´ (aonad ag teastáil)	**6**
Buntáiste ………………….ar airde.	**6**

(b)

(i)

Bhíodh (sí ar) *Mooney Goes Wild on One* gach Sathairn ar RTÉ Raidió 1.	**6**
(Gach) Sathairn.	**6**

(ii)

Ba as Dún na nGall dá hathair.	**6**
Dún na nGall.	**6**

(iii)

Tharla timpiste d'Éanna nuair a bhí sí trí bliana déag d'aois. Ní raibh sí ábalta páirt a ghlacadh sa rang Eacnamaíocht Bhaile de bharr na timpiste sin.	**6**
Tharla timpiste d'Éanna.	**6**

(iv)
Dhá rud: 3 + 3

Tá an-suim ag Éanna sa nadúr, go háirithe sna feithidí, sna péisteanna agus sna sciatháin leathair.	**3 + 3**
Sna feithidí, sna péisteanna agus sna sciatháin leathair.	**3 + 3**
Sna feithidí, sna péisteanna.	**3 + 3**

(v)

Ta leabhar faoi Bhaile Átha Cliath, *Wild Dublin,* scríofa aici freisin.	**6**
Wild Dublin.	**6**

Treoir: Aon iomarcaíocht mhícheart sa bhreis sna freagraí ó (i) – (v) in (a) agus (b) thuas - bronn 0 (náid) uirthi.

Roinn 2
Scríobh na Teanga (110 marc)

N.B. Sna ceisteanna i Scríobh na Teanga bíodh coibhneas idir an marc a bhronntar ar 'Eolas' agus an marc a bhronntar ar'Gaeilge'

Gaeilge: Aimsirí / Forbairt / Saibhreas Foclóra / Cumas Cumarsáide
Eolas : Comhlíonadh na dtascannna atá luaite**.**

C. 1		**25 mharc**	**Freagair (a) *nó* (b)**
(a)	**Cárta Poist**	**Eolas:**	10 marc (2 x 5)
		Gaeilge:	15 mharc (Blocmharcáil)

- Ní gá síniú ná beannú a bheith ann.
- Má fhaigheann tú '0'**(náid)** ar eolas gheobhaidh tú '0'**(náid)** ar Ghaeilge
- Tabhair marcanna eolais ar phointí loma.

Pointí eolais:

P 1 tagairt don aimsir
P 2 rud amháin a rinne mé a thaitin liom (gníomh/eachtra i gceist)
P 3 dhá rud a cheannaigh mé
P 4 Rud amháin nach maith liom faoin turas
P 5 cathain a fhillfidh mé abhaile

(b)	**Nóta:**	**Eolas:**	10 marc (2 x 5)
		Gaeilge:	15 marc (Blocmharcáil)

Pointí eolais:

P1 cá raibh mé
P2 cad a fuair mé
P3 cathain a fhéachaimid ar an DVD
P4 cad ba mhaith liom a dhéanamh tar éis féachaint ar an DVD
P5 cathain a bheidh orm an DVD a thabhairt ar ais go dtí an siopa físeán

Coibhneas idir Eolas agus Gaeilge

Eolas	**Gaeilge**
2 mharc: pointe amháin	marc as 3
4 mharc: dhá phointe	marc as 6
6 mharc: trí phointe	marc as 9
8 marc: ceithre phointe	marc as 12
10 marc: cúig phointe	marc as 15

N.B. Mura bhfuil an tasc comhlíonta : C.1 (a) & C.1 (b): bain 3 mharc den mharc a bronnadh.

C. 2 Litir **40 marc** Freagair (a) ***nó*** (b)

(a) **Foirmlí:** 4 (1 x 4)
Eolas: 12 (4 x 3)
Gaeilge: 24

Foirmlí:

- Seoladh (líne amháin i nGaeilge) 1
- Dátaí (glac le figiúirí) 1
- Beannú (glac le hainm) [a chara =0 (náid)] 1
- Síniú (ainm á lorg) 1

Pointí eolais:

P1	ainm an spóirt	3
P2	conas a chuala mé faoin gcúrsa	3
P3	cá bhfuil an cúrsa ar siúl	3
P4	cúpla rud faoin traenálaí atá ag obair ar an gcúrsa	2 + 1

(b) **Foirmlí:** 4 (1 x 4)
Eolas: 12 (4 x 3)
Gaeilge: 24

Foirmlí

- Seoladh (líne amháin i nGaeilge) 1
- Dátaí (glac le figiúirí) 1
- Beannú (glac le hainm) [a chara =0 (náid)] 1
- Síniú (ainm á lorg) 1

Pointí eolais:

P1	conas a bhuaigh mé an t-airgead	3
P2	cé mhéad airgid a bhuaigh mé	3
P3	cúpla rud a cheannaigh mé dom féin leis an airgead **(intuigthe go bhfuil an dalta ag caint faoi/fúithi féin)**	1 + 1 + 1
P4	bronntanas a fuair mé do mo chara **(ní mór ainm a bheith ar an mbronntanas nó aidiacht a bheith leis an mbronntanas agus soiléir gur ceannaíodh an bronntanas don chara)**	3

Treoracha do C. 2(a) agus C. 2(b):

Gaeilge: Aimsiri/Forbairt/Saibhreas Foclóra/Tasc a chomhlíonadh (Cruth litreach á lorg**)**
Eolas: Má fhaigheann tú ‘0’(**náid**) ar eolas gheobhaidh tú ‘0’(**náid**) ar Ghaeilge.

Coibhneas idir Eolas agus Gaeilge

Eolas		**Gaeilge**
3 mharc:	pointe amháin	marc as 6
6 mharc:	dhá phointe	marc as 12
9 marc:	trí phointe	marc as 18
12 mharc:	ceithre phointe	marc as 24

Mura bhfuil cruth litreach ar an bhfreagra: bain **4 mharc** den mharc a bronnadh.
Ach má bhíonn aon cheann de na foirmlí acu glac leis an bhfreagra sin mar litir agus ná cuir píonós orthu.

C. 3 **45 marc** Freagair (a) ***nó*** (b)

Treoracha i gcás C.3(a) agus C.3(b):

- **Fad na n-alt/ndialann : 90 focal ar a laghad.**

- Má tá: **0** – **15 focal** scríofa – marcáil Gaeilge **as 6**
  16 – **30 focal** scríofa – marcáil Gaeilge **as 12**
  31 – **45 focal** scríofa – marcáil Gaeilge **as 18**
  46 – 60 focal scríofa – marcáil Gaeilge **as 24**
  61 – 75 focal scríofa – marcáil Gaeilge **as 30**
  75 – 90 focal scríofa – marcáil Gaeilge **as 35**

Má tá iarracht mhácánta déanta ag an iarrthóir cloí le hábhar an ailt/na dialainne agus más féidir glacadh leis dá bharr sin go raibh ábhar an ailt/na dialainne os comhair aigne an iarrthóra agus é/í ag scríobh – bronn na marcanna iomlána ar 'Eolas'. Is ionmholta an cur chuige é i gcásanna nach mbronntar 10 as 10 ar Eolas anseo coibhneas réasúnta a bheith idir **% na marcanna** a bhronntar ar Eolas (as 10) agus **% na marcanna** a bhronntar ar Ghaeilge (as 35)

- **Gaeilge:** Forbairt/Saibhreas Foclóra
- **Eolas:** Má fhaigheann tú '0'**(náid)** ar eolas gheobhaidh tú '0'**(náid)** ar Ghaeilge

Eolas: 10
Gaeilge: 35

Na hAilt:

(a) Glac leis an Aimsir Chaite

Eolas: 10
Gaeilge: 35

- **5 phointe** ag teastáil.
- **Pointe eolais** as **gach** bosca (sraith phictiúr) 1- 4 agus **an cúigiú pointe** as bosca ar bith.

An Dialann:

- Glac le: Beannú (A Dialann…) agus dáta
- Pearsa mícheart: – **5** den mharc a bronnadh
- Cruth litreach: – **5** den mharc a bronnadh

N.B. Bí aireach nach mbaineann tú – 5 mharc **faoi dhó** den iarrthóir sa cheist seo.

Oiriúntas Réasúnta

Tá roinnt leasuithe ar an **Scéim Mharcála** le cur i bhfeidhm i gcás iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta i gcás na marcála, ceadaithe ag **Coimisiún na Scrúduithe Stáit** dóibh agus a bhfuil **réiltíní** in aice lena scrúduimhreacha ar na **Leatháin Mharcála**. Iarrtar ort na hiarrthóirí seo a mharcáil sa ghnáthshlí, d'réir na scéime marcála, agus na leasuithe seo a leanas a chur i bhfeidhm ansin:

- Athbhreithniú a dhéanamh ar an marc a bronnadh **ar Ghaeilge** i '**Scríobh na Teanga'** agus sa chuid sin **amháin** i gcás iarrthóirí a bhíonn i ngar **8 marc** nó **níos lú** don **chéad ghrád** eile**.**

- Ní mór na leasuithe sin a thaispeáint ar fhreagarleabhair na n-iarrthóirí, ar an taobh istigh agus ar an taobh amuigh. **Baineann an t-oiriúntas seo le litriú agus le cruinneas gramadaí sna ceisteanna a bhfuil marcanna ar leith ag dul do na nithe sin**.

Féach, led' thoil, ar an **leathanach cuí** de **S.63**, ***Treoracha do Scrúdaitheoirí Cúnta 2009***.